

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 20 cor.

pe 1/2 an . . . . . 10 "

pe 1/4 an . . . . . 5 "

pe o lună . . . . . 2 "

N-ri de Duminecă pe an

4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manu scrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Serisc nefrancate nu se primesc

TRIBUNA

Trase de pěr...

De douăzeci de ani încoace, de când puterea șovinismului a căutat să se manifeste prin procese de presă pornite împotriva presei naționalităților, n'a fost proces mai tras de pěr de cum sunt cele trei procese recente ce ni-s'au intentat din partea onoratului procuror din Oradia. E om nou ori tiner, și pare că umblă să-și câștige merite, altfel nu ne putem explica de ce și-a făcut de lucru cu noi. Am citit și recitit adică articolele incriminate, dar n'am putut găsi în ele nimic punibil, deși din grația procurorilor avem destul de bogată experiență în privința asta.

N'a găsit de altfel nici dl procuror. Ceea-ce rezultă din actul prin care pornește cercetarea împotriva noastră. Eri a fost adică ascultat la judele de instrucție din Arad dl Sever Bocu, autorul articolelor incriminate. I-s'a dat să citească pasagiile cari au supărat pe dl procuror din Cluj. În articolul «Dezastre», dela 17 Dec. știți ce a găsit punibil păzitorul statului?

Ni-o spune:

«Propoziția din urmă din articolul «Dezastre» cuprinde un așa apel direct la gruparea la un loc, în cât ținta acestui apel este ca prin amenințări primejdioase să infrice pe guvernul maghiar în liberul exercițiu al misiunii...»

Va să zică o propoziție — a știut dl procuror să scoată și să ne presinte ca — amenințare primejdioasă la adresa guvernului, pe care ci-că noi l'am speria dela exercițiul liber... al misiunii.

Suntem curiosi cum va dovedi asta dl procuror.

Noi vom cere însă cu stăruință să fie ascultați ca martori toți membrii guvernului Tisza și să mărturisească pe onoare și conștiință dacă „propoziția” din amintitul articol i-a înfricat.

Nu-i credem adică nici pe unul atât de timizi, în cât să se fi speriat chiar de articolul întreg, ori chiar de o serie de articole, dar mi-te o «propoziție» să-i fi înfricat în «liberul exercițiu al misiunii» lor.

Dar chiar să zicem că s'au speriat. Unde este lege și care articol de lege ne poate opri să mai înfricăm și noi pe d-nii ministri, mai ales că am putea să obiectivăm și noi la rindul nostru: dacă sunt așa de fricoși, să părăsească puterea, căci desigur s'ar găsi și o sută de Unguri cari să stea la cârmă fără să le pese de amenințările jurnalistice naționale.

Cavaler și curajos cum îl știm însă pe contele Tisza, el va respinge cu nobleță afirmările d-lui procuror și va mărturisi, că nu noi îl înfricăm întru îndeplinirea misiunii sale, ci-l împedică obstrucționistii maghiari.

De acuza ridicată în privința aceasta sperăm deci să ne putem apăra cu succes.

Cât privește celelalte acușări, dl procuror earăși ni se pare că prea-prea vrea să ne strimtozeze fără ori ce temei.

În articolul în care tratam volnicia domnilor din fruntea comitatului — când cu arondările congregaționale, — nu poate fi adică vorbă de agitațiune în contra națiunii maghiare. Avem mult mai mare respect de neamul unguresc, de cât să ne trăznească

prin minte a-l identifica cu domni în care trăit — Krivány, deci nici cele scrise de noi nu pot s-o privească pe — nația unguresc.

Este a trage de pěr lucrurile, când «propozițiile» ce se pot referi mult la compania din fruntea comitatului, dl procuror vrea să le tacese agitare în contra neamului maghiar. De când un fișpan ori vre-o comisie comitatensă represintă — poporul maghiar?

De altminteri și în privința asta ne vom presinta la dl procuror cu legea în mână: cea despre arondarea cercurilor comitatense, arătând că dl Vásárhelyi Laczi și tovarășii din congregație calcă alături de lege... Ear de cumva contele Tisza va tolera să ni se facă nedreptate, vom ruga pe dl procuror să-și facă datoria: să caute a impune respectarea legilor.

Cât privește acum întâiul articol din «Tribuna» dela Crăciun, iarăși punem ră-mășag că-l va fi greu d-lui procuror să dovedească întrênsul agitare la ură împotriva neamului unguresc, după cum peste tot: se înșală când ne socotește agitatori de meserie.

Nu, nu suntem agitatori ci stăm pază și dăm alarmă când șovinismul intolerant amenință pacea și dragostea dintre neamurile din patrie. Și nu ne vom sfiș să ne facem datoria aceasta nici chiar când procurorii fac esces de zel, ca și cel dela Nyitra, și pornesc acțiune în contra unor credincioși fi ai țării.

Dl procuror dela Oradia să învețe nu numai din rechizitorul colegului său dela Nyitra, ci și din verdictul ce s'a dat acolo.

„A U R.”

„Tribuna” din Sibiu publica, nainte cu 10 ani, sub titlul de mai sus, o nuvelă semnată Th. Costan. Trata un subiect nu de toate zilele: George Nistor, proprietar în părțile crise, după ce trăise o viață întreagă agonisând ban cu ban, până a strâns aur mult, el însuși ducând o viață mizerabilă, moare vându-se jefuit de servitoarea sa Ana, soția lui Ion Bisorca, cărciumar... Sora sa Maria Cosma ajunge să-i închidă ochii când nu-i mai putea lua nimic. Desperarea ei e mare, ne mai găsim bani. Știuse că fratele ei strânsese bani și era sigură că Ana e o hoată, dar nu puté dovedi nimic. Caută deci ca prin șiretonie să afle tot: îndeamnă pe fiica sa Cornelia să tolereze ca fiul Anei, crescut la școli, să-i devină prieten, ba chiar să-i facă și curte... Ani de zile urmărește cu asiduitate să descopere cumva vre-un indiciu pe baza căruia să o poată lua de scurt pe Ana. Mai ales că trăia în sărăcie și vedea cum Ana și familia ei prosperează. Lucrurile se complică apoi tot mai tare: Petru, fiul Anei, hâiat brav de alt-fel, se îndrăgostește de Cornelia care-l iubește și ea...

A mers însă vestea că Bisorca are... aur.

Intr'o seară îl calcă hoții. În lupta ce se încinge cu ei, Petru rămâne împușcat... Iși poate închipui ori-cine disperarea Anei. Viața ei fusese Petru, singurul copil în interesul creșterii căruia a comis și crimă: a jefuit! Aruncă banii, ce-i rămăsese încă (pentru-că înșelase pe hoții) ca o nebulă.

Sfârșimată rămâne și inima Corneliei, căci ea iubea profund pe fiul Anei și sgduită e în ființa-i întreagă și Maria Cosma...

Și era scrisă cu o putere strașnică nuvela asta. Noi toți, cari urmăream mișcarea literară de la „Tribuna”, ne întrebam: cine este acest Th. Costan, care dintr'o dată răsare în mijlocul nostru ca un scriitor de prima forță?

Th. Costan era pseudonimul d-nei Constanța Hodoș, fiică a Zarandului nostru cel de duioasă amintire...

Ear de câte-va săptămâni ziarele din București prevestesc un mare eveniment în viața teatrului român: Comitetul Teatrului Național a primit pentru-ca să se joace pe scena întâiului teatru român „Aur”, dramă în patru acte și „Mântuirea”, dramă într'un act, de d-na Constanța Hodoș. „Voința Națională” dase într'un foileton câteva scene din „Aur”...

Ni-a sosit și nouă la redacție cartea d-nei Constanța Hodoș, „Aur”. E un volum drăguț, de 92 pagini. Am citit cu încordată atențiune această dramă, întâia piesă de incontestabilă valoare scrisă d'o Româncă, și după citirea ei, n'am putea spune un cuvânt mai bun, de cât ca toți cititorii noștri să grăbească a-și procura acest volum merit să fie înregistrat cu onoare în istoria literaturii române.

Eată ce scrie despre „Aur” poeta Elena Văcărescu:

„Ce posesiune a sufletului propriu și a altora, ce cunoaștere intensă a realității iluminează drama asta concisă, nervoasă și adevărată, de un adevăr acut și sfișietor care arare-ori se găsește în sufletul femeilor”.

Ne dispensăm să laudăm noi piesa. Stăruim însă ca iubitorii de literatură să-și procure volumul „Aur”, ceea-ce pot de la administrația

„Tribunei”. Un volum costă 1 coroană 50 bani.

După știrile ce avem, piesele d-nei Constanța Hodoș se vor juca la Teatrul Național din București la 21 Februarie v. Marea tragediană Agata Bărsescu a prorocit autoarei un succes deosebit, ceea-ce va fi o sărbătoare pentru literatura română.

Notăm de alt-fel că deși de atâția ani plecată d'aici, d-na Hodoș și pe malurile Dâmboviței tot între Crișurile noastre și între munții noștri petrece ca gândul, și vieța fraților d'aici o deserie. Atât „Aur” cât și nuvelele ce a scos într'un volum și s'au publicat în „Viața”, în „Faginile Literare” și „Sămăntorul”, tratează adică patimele ce muncesc pe Românii de aici și lucruri ce sunt cuprinsul vieții noastre. Scrie cu o putere sugestivă și o duioșie fără seamăn îndeosebi din istoria mai recentă a Zarandului: cele petrecute la 1848 și după revoluție. Ceea-ce se explică nu numai prin talentul scriitoarei, prin cunoașterea lucrurilor și bogăția fantasiei, dar poate să fie urmare și a spiritului ce a domnit în familia d-nei Hodoș: părintele ei, octogenarul Constantin Țalos, a făcut parte din falanga bărbăților viguroși din cauza luptei cărora guvernul unguresc desființase comitatul Zarandului, această cetățue neînvinșă a Românismului.

Mândri că din mijlocul nostru a eșit o atât de valoroasă literatură, nu ne rămâne decât să-i dorim succes ca scriitoare de drame. Judecând după „Aur”, drama pe care am citit-o (ear despre „Mântuire” se scrie că e și mai puternică), se și poate profeti, că doamna Constanța Hodoș își va cuceri loc de frunte îndeosebi între dra-

Braşovul.

Arad, 8 Februarie.

Am primit azi o telegramă, care ne vesteşte, că la biserica Sfântului Nicolae din Scheiul Braşovului s'a învins dreptatea. Care va să zică la parochia de acolo s'a ales un comitet parochial în contra voinţei domnilor Vasilie Voina, protopopul Braşovului şi a d-lui Arseniu Vlaicu, directorul şcolii comerciale.

Desbatem afacerea la loc de frunte al ziarului nostru. Pentru că Braşovul este cel mai fruntaş focal de cultură românească pentru noi Români din ţerile coroanei sfântului Ştefan. Şi pentru-că Scheiul Braşovului este cea mai fruntaşă parochie din metropolia noastră răsăriteană. Bugetul bisericii sfântului Nicolae dela Braşov este mai mare, decât bugetul eparchiei Caransebeşului.

Este aşadar de mare interes obşteşc felul, cum sunt administrate averile atât de însemnate ale unei biserici româneşti şi spiritul de care sunt conduşi administratorii lor, peste tot diriguitorii afacerilor publice din Braşov.

Sunt acum aproape douăzeci de ani, de când acestea afaceri au ajuns să fie conduse de părintele Vasilie Voina şi Arseniu Vlaicu, directorul şcolii comerciale.

Nimic nu este desăvârşit în lumea aceasta şi fără de greşeli nu este muritor. La toată întâmplarea însă mai virtos la treburi obşteşti, controlul public este o elementară necesitate a binelui. Căci în cele obşteşti, greşelile conducătorilor le simte obştea, binele public, care mai presus de toate trebuie ferit de greşeli, cari, duc la nefericire.

Am fost între cei dintâi, cari am prins convingerea, că afacerile publice româneşti din Braşov sunt acum mulţi ani de zile au început să fie conduse în direcţi dezastruoase pentru binele public românesc.

Departate fie-ne gândul să tragem la îndoială caracterul de oameni corecţi ori cinstea individuală a bărbaţilor, cari timp atât de îndelungat au stat în fruntea insti-

tuţiunilor publice româneşti din Scheiul Braşovului.

Dar' spiritul de cari aceşti bărbaţi erau inspiraţi la conducerea afacerilor, a fost greşit şi chipul, cum dinşi au crezut să servească interesele bisericii şi ale şcolii a produs tocmai contrarul binelui.

Pecatul cel mai de căpetenie a conducătorilor a fost *neglijarea desăvârşită a parochienilor*, cari în mare parte căzuseră în neagră sărăcie. Nimeni nu le avea grija şi astfel s'a produs faptul curios, că cea mai bogată parochie a metropoliei avea cel mai neglijat popor. Instruarea sistematică cu scopul de a îndrepta populaţiunea spre isvoarele muncii productive, a fost înlocuită prin *miluire de ocazie, cari aveau meniţiunea să alimenteze popularitatea conducătorilor, dar în realitate au sdruncinat moravurile parochienilor şi au mărit mizeria.*

Al doilea pecat al acestor conducători a fost *propagarea unui fals patriotism local*. Se străduiau să înrădăcineze ideea, că averea bisericii sfântului Nicolae e numai pe sama Scheilor şi nu are meniţiunea să întărească instituţiunile de cultură, cari servesc cauza mare a românismului întreg. O idee absolut potrivnică măreţelor gânduri ale unui Ioan Popasu şi ale acelei grandioase generaţii, care nainte cu jumătate de veac aprinsese făclia culturii româneşti în Braşov.

O serie întreagă de neajunsuri au izvorit din păcatele astea.

O mică ceată de bărbaţi luminaţi şi fără interese particulare, începuse a combate direcţia celor din fruntea afacerilor. Şi după o luptă anevoiasă au isbutit să pună în fruntea gimnasiului pe tinerul Virgil Oniţiu, un bărbat zelos, cu pregătiri frumoase, un distins fiu al neamului nostru.

Se credea atunci, că conducerea afacerilor va lua o direcţiune mai salutară. Dar credinţa ne-a înşelat. Dovadă *procesul, pe care conducătorii parochiei sfântului Nicolae din Scheiu, l'au ridicat împotriva Statului-Român*. Dovadă mai ales durerosul incident, în urma căruia directorul Oniţiu

trebuise aşi înainta chiar abdicarea din postul său.

Lupta s'a încins din nou. Şi trecând prin fase adese ori prea dureroase, în sfârşit a ajuns la desnodământul de ieri. Conducătorii cei vechi au fost delăturaţi şi conducerea afacerilor publice româneşti a ajuns în mâinile bărbaţilor, cari au combatut pe catele din trecut.

Nu mai are loc acum recriminarea De bună sama trecutul acopere multe slăbiciuni. *Omul lipsit de tăria suficientă a sufletului, în împrejurări fericite, uşor îşi pierde cumpătul şi lăcomia e bestia cea mai greu de învins.* Dar, în definitiv, nu micel mizerii ale unor individualităţi lipsite de cărma bunelor principii, ci îndreptarea lucrurilor şi căutarea binelui trebuie să pre-ocupe pe bărbatul dornic de binele obştei.

Nici de la învingătorii de ieri nu aşteptăm așa-dară strivirea celor învinşi, nici scandalizarea publicului prin o accentuare prea personală a slăbiciunilor omeneşti, *căci mai virtos aşteptăm de la dînşii înălţarea instituţiunilor culturale româneşti*, asupra cărora planează sufletul marelui Andreiu şi dorul de mărire românească a lui Ioan Popazu.

Nu mila bisericii îi poate feri pe parochienii Sfântului Nicolae, ci îndreptarea lor spre isvoarele bogăţiei trupesti şi sufleteşti, cari numai muncii fără răgaz, învăţături, cumpătului şi vieţii fără prihană îşi varsă bogatele lor daruri.

Ne bucurăm de izbânda bravilor Braşoveni. Cu noi împreună se bucură întreaga obştea românească. În bucuria asta generală însă ne întoarcem privirea de la trecutul înecăm în suflet simţul triumfării asupra acelor, în potruva cărora a trebuit să luptăm până aci, nu cu ură gândim la dînşii căci fraţi de ai noştri sunt, ci mai virtos gândul nostru curat se îndreaptă spre viitor.

Invingătorii de ieri să îndrepte păcatele trecutului. De bună seama cea mai apropiată preocupăţiune a lor va fi căutarea şi aflarea mijloacelor, prin cari să scoată populaţiunea Scheiului din mizeria, în care se află. Va fi grea afară din cale misi-

maturgii români. Va îmbogăţi-tocmai acel ram al literaturii române, care e mai sărac.

Aşteptăm acum să înregistrăm succesele pe scenă. (*)

PAGINI INEDITE DIN VASILIE ALEXANDRI.

MARGARITA.

7.

Presentul era așa de strălucitor, ia răspânde-a raze aurite chiar pe întunecimea viitorului și acel viitor se arată lui Alexis ca o lume nouă, plină de încântări și de dorinți realizabile... Într'un cuvânt Margarita și fratele Alinei plutiră în regiunile cerești pe aripile visurilor fermecătoare ale iubirii și aspirau la unirea soartei lor prin sacrele legături cerești.

Însă!... o, cuvânt fatal; piatră nesimțitoare, de care vin de se sdrobesc proiectele și sperările omului! Ce geniu rău voitor te-au pus în calea dorințelor noastre!...

Alexis fu obligat a se absentă din Iași, timp de o lună, fiind trimis de tatăl său la București și în lipsa lui se dărmă palatul feeric a visurilor sale!

O amică a d-nei Dorian, una din acele dame care după-ce îmbătrânesc își impun misiunea de peșitoare, găsi de cuviință a se ocupa de căsătoria Margaritei, și propuși de mire pe un nepot al ei, dl M., care într'adevăr unea toate condițiile de poziție, de avere și de bună educație. Propunerea conveni sub toate privirile d-nei Dorian, și aceasta exercită toată in-

fluența sa de mamă asupra Margaritei pentru-că să obție consimțământul ei.

Sărmana copilă, cercă în zadar să lupte în contra destinului, care-i ucidea fericirea. Zile și nopți întregi, ea plânsă lacrimi amare, dar nu avu pu erea să refuze rugămintea mamei sale când o văzu în genunchi, cerindu-i sacrificiul tinereții și al inimii...

Margarita se cunună cu dl M. zicând un adio dureros iluziilor veselei junii!

V.

Câte-va zile în urma cununiei, Alexis trimise Margaretei un mic medailon smălțuit, ce cuprindea frunzi din florile buchetului, compus de dînsa pentru iubitul ei și tinerul primi în aceeași zi, din partea iubitei lui, o mică cruciuliță de briliante ce din copilăria ei, purtată la sîn, fusese martorul misterios al tuturor simțirilor inimii sale de virgină...

Primăvara sosi! Cu dînsa veni timpul de plecare în străinătate pentru Alexis. El făcu o vizită de adio Margaritei, dar nu avu norocul de a o găsi singură; salonul ei era plin de persoane străine. În zadar el prelungi visita lui vr'o două ore cu sperare că îl va prezenta ocazie de-a zice iubitei sale un cuvânt ne-auzit de nimeni altul decât ea! Salonul, departe de a se deserta, se umplea încă mai mult de vizitatori și atât Alexis cât și Margarita erau munciți de un neastâmpăr sufletesc, pe care de abia îl puteau ascunde în ochii străinilor.

În fine Alexis desperînd de a putea îndeplini dorința inimii sale, se pregăti de plecare.

De-odată Margarita, inspirată de geniul amorului, eși iute din salon și se întoarse în curînd cu medailonul aninat la pept. Alexis îi mulțumi prin o căutură plină de dragoste și recunștință; apoi își luă adio și plecă. Margarita rămase cufundată într'o dureroasă melancolie, în vreme ce persoanele adunate în salonul ei ziceau, vorbind de Alexis: „Original tîner! Începe pe drumuri, în veci pe mare! Trebuie să fie înamorat!“

Alexis se porni dela Moldova în luna lui Martie, luând pe sora lui cu dînsul pentru-că să-i arate minunile civilizației în Germania, Franța și Anglita și pe când Alina se estazia la privirea acelor minuni, pe atât fratele ei era nesimțitor în fața lor, căci gândirea lui sbură neconținut aiurea, fiind preocupată de suvenirul Margaritei. În zadar gingașa copilă căta să distragă mintea lui prin veselia tesaurului ei, el zîmbea numai câte odată și chiar acea zimbire era mîhnită.

Primă-vara, vara și toamna trecuse fără știri dela Margarita, căci nici un răspuns nu veni dela dînsa la toate scrisorile ce-i adresase Alina din străinătate. De și ea promisese că va veni la Paris, bărbatul ei nu se găsi în poziție de a îndeplini dorința ei de călătorit și prin urmare ea fu silită a petrece o mare parte din an la moșie. Perzînd deci sperarea de-a o vedea la Paris, Alexis decise a se întoarce în țară mai cu seamă că Alina începea a simți dorul de părinți și pe la sfîrșitul lui Noemvrie el ajunse în Iași.

Revederea Margaritei cu Alexis, fu pentru amîndoi un izvor de chinuri, căci bărbatul

nea aceasta, dar izbânda va răsplăti îmbelșugat greutățile muncii insistente.

Apoi pentru nici un moment nu trebuie să uite biserica Sfântului Nicolae din Schei, că statul a făcut spărtură în zidurile autonomiei noastre bisericești atunci, când a luat în administrarea sa partea cea mai însemnată din averea școlilor brașovene. *In chestiunea aceasta mare, nu s'a spus încă cuvântul din urmă și suntem convinși, că învingătorii de ieri vor duce la izbânda steagul dreptății și în această cauză de cel mai mare interes general pentru biserica drept-măritoare a Răsăritului.*

Propagatori ai adevărului și ai binelui, stegarii ai dreptății, mai presus de toate ostași însuflețiți ai culturii, învingătorii de ieri primească de la noi frățescă salutare, indemn la muncă și asigurarea spriginului nostru pentru faptele bune și românești.

Știri locale.

Proces de lesă majestate pentru o întrerupere în Dieta alui Barabás. În Septembrie a anului expirat, într'o ședință șgomotoasă a Dietei, de pe vremea lui Khuen-Héderváry, pe când se pertractau cunoscutele afaceri de mituire, Barabás a întrerupt:

— *A luat dracul cuvântul regesc!*

Un tumult enorm s'a produs la cuvintele acestea și acei gazetari cari sunt totodată și corespondenți a unor ziare mai mari din provincie, au grăbit la telefon, să telefoneze decursul ședinței, ca ziarul se poată ieși în ediție separată. Așa câte-va minute în urmă, stradele Aradului au fost pline cu ediții separate, pe cari cu litere grase era pus titlul «*A luat dracul...*» și aci în loc de «*cuvântul regesc*» era altceva scris, ceea-ce este imposibil de reprodus, având în vedere legea.

Peste 1/2 oră apărut a doua ediție tot din depeșa aceasta și tot cu acest titlu, care plăcea atât de mult șovinștilor. Dar într'astea a luat și poliția cunoștința de senzația lui «*Függ.*» s'a prezentat la administrația ziarului, și a confiscat toate exemplarele atât d'aci, cât și

prin cafenele și locuri publice. Procurorul din Oradea-mare a intentat proces de lesă majestate contra lui «*Függ.*» care a numit pe colaboratorul *Róna* de autor al ediției cu pricina. După-cum suntem informați cercetarea este aproape terminată și cât de curând se va ținea pertractarea la curtea cu jurați din Oradea-mare.

In fața răsboiului.

Arad, 9 Februarie.

Intre Rusia și Japonia după-cum oficios s'anunță, *s'au întrerupt relațiile diplomatice.* guvernul japonez și-a rechemat ambasadorul din Petersburg și imediat în urmă și Rusia și-a rechemat reprezentantul din Tokio. Că ce a îndemnat pe guvernul japonez la acest paș, asta ne-o explică un comunicat semis-ficios din Tokio, care zice, că Rusia trăgându-și răspunsul definitiv și într'astea făcând toate pregătirile pentru răsboiu și mobilizându-și trupele spre Coreea, Japonia s'a simțit necesitatea a intrerupe tratativele cu Rusia, ca să-și deslege mâinile. Pentru cuvântul acesta, Japonia nici n'a mai așteptat răspunsul Rusiei, ci și-a rechemat ambasadorul din Petersburg. Responsabilitatea pentru urmări Rușii o lasă asupra japonezilor.

Ear urmările acestea nu înseamnă altceva decât: răsboiul. Intreruperea în sine a relațiilor diplomatice adevărat că nu e încă ceva sinonim cu răsboiul, dar considerând desfășurarea de până-aci a conflictului ruso-japonez, abea se poate presupune o altă rezolvare decât ceea a armelor. «*Novoje Vremja*», ziarul rusesc inspirat de ministrul de externe, în mod extraordinar de vehement condamnă atitudinea Japoniei și zice că în urma ruperii relațiilor diplomatice trei eventualități sunt posibile: un conflict fără sfârșit, intervenție ori răsboiu. Cea dintâiu însă cade, intervenție pacnică abea că se poate, rămâne deci *ultima rațiune a popoarelor și a statelor: răsboiul.* Și cel din urmă fiind al Rusiei, termină ziarul rusesc, este conștiu de faptul că Japonia a dorit să fie așa, fie deci după voința ei.

Hotărîrea Japoniei a fost deci un paș decisiv și tocmai pentru asta, nu se poate crede, că Japonia s'ar fi hotărît numai așa ușuratic, ci numai după ce s'a convins că deastădată o înțelegere cu Rusia în afacerea Mandșuriei este cu total imposibilă. Este știut că Japonia pretinde ca Rusia să părăsească Mandșuria în sensul obligamintelor sale cu China, față de care s'a obligat a ieși din Mandșuria. Într'astea însă Rusia a construit o linie ferată și un port și acum nu vrea să se lasă exclusă de pe acest teritor. Aceste este *casus belli* între aceste două puteri. Incurcătura se agravează prin împrejurarea că Japonia reprezintă față de Rusia astfel de interese economice, cari sunt identice și cu interesele Engliterei, pentru că ambele puteri nu pivesc cu ochi buni întărirea Rusiei la hotarele și pe teritoriul Chinei. D'aci ușor se poate deduce că Japonia nu este singură față de Rusia.

Răsboiul a izbucnit.

Pe când scriem aceste știri în Orientul îndepărtat răsboiul poate că s'a încins în toată urgia sa.

Eată știrile ce am primit până acum: Londra, 8 Februarie. Cele două puteri în ceartă, Rusia și Japonia și-au rechemat reprezentanții, ceea-ce însemnează începutul ostilităților.

Trupele rusești au trecut hotarul Coreei.

Din parte-i Japonia a trimis trupe numeroase pentru a ocupa Coreea, al cărei domnitor ține de altfel cu Japonia.

Sioul, 8 Februarie. Guvernul d'acel a primit știrea că flota japoneză a prins deja trei corăbii de răsboiu rusești.

Viena, 9 Febr. Amiralul Spaun a primit din Peking știrea, că flotele Japoniei și Rusiei au părăsit locul unde se concentraseră și au pornit spre marea largă, unde se vor întâlni și se va da lupta decisivă.

Moscva, 9 Februarie. Tarul este așteptat aici, unde va face rugăciune în catedrală pentru izbânda oastei.

junei femei se găsia de față. După o lungă și ferbinte dorință de-a se revedea și a-și comunica simțirile cele mai gingași ale inimei, soarta îi osândi a se presenta unul altui ca niște străini, și a-și cumpăni vorbele și a-și ascunde uimirea de care erau cuprinși. Conversația lor nu avu nici un interes, deși Alexis, ca un călător nou sosit, avea multe de spus, multe observări de făcut asupra țării ce visitase și mai ales asupra minunilor din Londra.

— Adevărat e, întrebă dl M. pe Alexis, că ai făcut un voiaj cu balonul?

— Adevărat! Am avut curiozitatea a cunoaște impresiile unei asemenea călătorii în aer.

— Cum? zise Margarita, v'ați expus în așa pericol? și nu v'au fost frică?...

— Frică? replică bărbatul ei rîzînd. Amicul nostru e deprins să sboare prin nour; în calitate sa de poet nu se înalță el în toate zilele prin ceruri, călare pe Pegaz?

— Cu toate aceste, obsevă Alexis, nu aș fi îndrăsnit poate a mă risca prin nour, precum zise foarte malițios dl M, dacă nu a-și purta la sînu-mi un talisman neprețuit care mă apăra de ori-ce pericol.

Margarita înțelese că Alexis făcea aluzie la cruciuța ce-i dase și toată figura ei se luminează de razele aceluși soare trainic ce răsare în inimile iubitoare, când ele sunt pătrunse de neașteptata fericire. Dl M. însă începu a rîde cu hohot și adăugă glumind:

— Zău! Ai slăbiciunea a crede ca orientalii în puterea talismanelor?

— Mărturisesc, răspunse Alexis, că am aceasta slăbiciune.

— O poet, poet, poet!

— Nu rîde, dl meu, căci dacă ai fi avut norocire să capeți un talisman ca al meu și mai cu seamă tocmai talismanul meu, te-ai considera omul cel mai fericit din lume.

Bărbatul intrigat, încetă de-a rîde; Margarita zîmbi, aruncînd lui Alexis o ochire expresivă, ear acesta, închinîndu-se, eși din salon.

— Ce talisman să aibă? întrebă dl M. pe Margarita când se găsira singuri.

— Cine știe? poate vre-o cruciuță! răspunse juna femeie, deschizînd un album.

— Nu se poate. Alexis e crescut în Paris și Parisul nu-i fabrică de bigoți. Mai lesne îmi vine a crede că a fi vre-o viță de păr dela o persoană iubită, căci poeziile sunt peruchierii amorului.

Margarita supărată pe această observare ridicolă, se sculă și se retrase în camera ei de toaletă, ear bărbatul ei începu a cânta încet și se duse la un amic al său unde își petrecuse zilele cu jocul de cărți.

Iarna întreagă a trecut fără ca ambii amoroși să aibă prilej de a se întâlni aiure de cât la teatru și la baluri sub ochii unei numeroase adunări. Toate cercările lor de a se găsi împreună, erau zadarnice, căci într'un oraș ca Iași, unde purtarea fiecărui e controlată de toți, ei erau obligați a se feri cu multă luare aminte de a nu da prepusuri. Prin urmare vizitele lui Alexis în casa Margaritei se răiau cu cât iarna înainta, și grație acestei tactici ei reușiră a păstra secretul lor neghicit de nime, însă numai Dumnezeu știa câte suferințe pătimiau ei în tăcere.

Astfel anul 1852 găsi pe Margarita și pe Alexis în luptă necurmată cu iubirea lor, iubire ce creștea cu atât mai tare, cu cât ei căutau a o suprima.

Când soarele lui Mațu aduse naturii o nouă întinerire, Alexis decise a merge să viziteze munții și monastirile Moldovei. El se duse la Fălticeni, oraș vestit prin iarmarocelul lui, și de-acolo la Slatina, unde piosul Mitropolit Veniamin muri după retragerea sa din scaunul Eparchiei. De aici, Alexis se îndreptă spre târgul Neamțului prin Rîșca, și se opri câte-va ore pe ruinele cetății, ascultînd în uimire glasurile tainice, care șoptesc între ziduri, cu suflarea vîntului și amintesc de gloria strămoșilor nostri.

Înspre seară, el apucă drumul ce duce la Agapia și ajunge odată cu noaptea în sînul acestei misterioase mănăstiri, așezată între munți. Intunecimea străpunsă de câte-va raze arginții a stelelor ce se iveau printre brazii de pe colinele înălțate, răspîndea un vîl de tristeță asupra aceluși sfînt locaș; tăcerea adîncă ce domnea în el era îngănată prin curgerea părîului Agapia și prin țipătul înfiorător a păsărilor de noapte, cari sbureau din clopotniță pe streșinile mănăstirii și de pe acoperiș în codri.

Alexis fu primit la arhondărie de maica iconoamă și dus într'o chilie simplă, mobilată ce se găsea în fundul unei tinzi întunecoase. Bătrîna călugăriță îl întrebă de numele lui și dacă avea neamuri în mănăstire.

(Va urma).

Procesele noastre.

Arad, 8 Februarie.

Azi, pe ora 9 a fost citat la judele de instrucție dl Sever Bocu, autorul celor trei articole, incriminate de procurorul din Oradea-mare.

Redactorul nostru s'a și prezentat pe ora fixată, unde i-s'a luat interogatoriul de către substitutul judelei de instrucție Dr. Lukács.

I-s'au dat spre cetire actele de acuză ale procurorului din Oradea-mare, în cari se face evaluarea acuzei. Astfel articolul „Dezastre“ are evaluarea crimei de „provocare la răscoală“. (Lázadásra való felhívás) „ear fraza ultimă — zice acuză — cuprinde un așa apel direct la gruparea la un loc, încât pînă acest apel este, ca prin amenințări primejdioase să infrice guvernul maghiar în liberul exercițiu al misiunii“... Articolul „Atentatul în contra comitatului“ conține — după dl procuror — ură contra unei clase (osztály elleni gyűlölet). Ear crima articolului cu titlul „Tribuna“ se manifestă în ura și întăritarea unei dispoziții dușmănoase a naționalității valahe și a altor naționalități de pe teritoriul Ungariei împotriva națiunii maghiare (a szövegéből nyilván kitünő czélzattal a mely gyűlölségre s általában ellenséges hangulatra való ingerlésben nyilvánul — a Magyarország területén lakó oláh és egyéb nemzetiségeknek a magyar nemzet ellen).

Ne ocupăm în prim articol de galimatiasul acesta al procurorului, ca și care mai absurd nu ni-s'a dat să cetim.

Autorul a primit răspunderea pentru tustrei articole, neaducînd nimic întru apărarea sa la procesul verbal ce s'a dresat din acest prilej.

Vom mai reveni asupra operatului grandios al procurorului.

Procesul Preda-Măneguțiu.

— Corespondență particulară —

Cluj, 8 Februarie.

Sâmbătă, 6 Februarie n. s'a pertractat înaintea curții cu jurați din Cluj procesul intentat de fiscul consistorului din Sibiu Ioan de Preda protopopul Nicolae Măneguțiu pentru calomnie și vătămare de onoare cuprinsă în broșura ecestuia »Consumatum et resumatum«. Pertractarea, care a ținut pînă seara la orele 7 și jumătate, a fost condusă de judele de curie baronul Szentkereszti. Representantul acuzatorului a fost avocatul Dr. Stefan Morar din Cluj, acuzatul protopop Măneguțiu a fost apărut de avocatul Dr. Papp Jozsef. Ca martori au fost chemați mitropolitul Ioan Metianu, care însă și-a trimis mărturisirea în scris și astfel n'a trebuit să se prezinte, asesorul consistorial Nicolae Ivan, care din cauză de boală de asemenea nu s'a putut înfățișa, și asesorul consistorial Dr. Miron E. Cristea, care s'a și prezentat. — S'a dat cetire întregii broșuri »Consumatum et resumatum«, mai multor acte oficiale ale consistorului din Sibiu, și unor articole apărute în »Telegraful Român« în afacerea destituirii lui Măneguțiu. Din faziunea mitropolitului s'a văzut, »că sentinții de destituire nu i-a premers cercetare disciplinară formală«. Tot aceasta o constată și faziunile martorilor N. Ivan și Dr. M. Cristea. Ambii arată, că mitropolitul însuși s'a declarat nemulțumit cu sentința, pe care a numit-o »pripită«. În decursul pertractării s'a scos la iveală o mulțime de lucruri slabe de pela Consistorul din Sibiu și în general din sinul bisericii gr. or. române. Avocatul Ioan Preda are meritul netăgăduit de a fi procurat Consistorului, al cărui fisc este, această lovitură morală grea și compromițătoare. El a voit să fie reabilitat cu tot prețul. Puțin, se vede, că i-a păsat de aceea, că prețul acestei eventuale satisfacții personale, avea să fie cam scump bisericii și Consistoriului său. — Părintele

Măneguțiu s'a apărut (în limba maghiară) printr'un discurs lung de 1 oră și jum. arătând că adevărata cauză a distituirii sale a fost publicarea cunoscutei broșuri »Almanachul Sf. Nicolae«, pe care a scris-o numai condus de iubirea adevărului și de dragostea pentru biserica sa. — Curtea cu jurați nici nu l-a aflat vinovat de calomnie. A aflându-se în broșură expresiuni vătămătoare pentru acuzator și astfel l-a declarat vinovat pentru vătămare de onoare. Pe baza verdictului acestuia apoi tribunalul l-a pedepsit la amendă în bani de 150 coroane. Astfel fiscul consistorial a primit satisfacția căutată. Insa de-odată cu enunțarea sentinței în numele Maj. Sale Regelui și drept motivare a ei ca circumstanță foarte atenuantă pentru protopopul destituit al Murăș-Oșorheiului, președintele tribunalului baronul Szentkereszti, a accentuat și aceea, că »fără îndoială sentința de destituire a Consistorului din Sibiu a fost nelegală și prea aspră (kétségtől szabálytalan és túlszigoru ítélet). Astfel și protopopul Măneguțiu a primit oare-care satisfacție, ear Consistorul din Sibiu a primit o notă censorie foarte serioasă.

Este de însemnat, că archimandritul Dr. Ilarion Pucariu, încă pornise proces de calomnie și vătămare de onoare contra lui Măneguțiu, de-odată și pe aceeaș bază ca și Preda. Dar mai târziu, trăgîndu-și seamă, și-a retras pira, ca să nu se mai facă biserica de rușine.

De altfel despre procesul acesta, credem, că se va face raport oficios și detaliat și sinodului archidieceșan din Sibiu, ca celui mai competent for de judecată asupra activității Consistorului.

Chestiunea Evreilor din România în străinătate.

„Litterarisches Zentralblatt“ din Lipsca publică, în Nr. dela 30 Ianuarie, următoarea dare de seamă despre cunoscuta publicație „La Roumanie et les juifs“ de Verax:

„Presupunem că autorul nu este nimic mai puțin de cât un antisemit. Dacă cu toate acestea aprobă tendința lucrării de față, aceea adică de a justifica măsurile luate de guvernul României contra Evreilor, o face pentru-că, în călătoriile sale prin Moldova, s'a convins că este o datorie dictată de interesele conservării statului român, să termurească, prin toate mijloacele disponibile, sporirea înspăimîntătoare, prin imigrațiune și naștere, a numărului Evreilor. (De la 1803 pînă la 1899, numărul Evreilor s'a urcat dela 12.000 la 196.000, al creștinilor dela 604.000 la 1.636.000; al Evreilor s'a înmulțit așa dar de 16 ori, al creștinilor abia s'a întrecit). Tot asemenea trebuie termurită și puterea economică a Evreilor din Moldova, care crește repede și constant (vezi lista, pag. 305) și trebuie împedeați Evreii de a cuceri și puterea politică, ceea-ce sigur s'ar întâmpla, dacă s'ar da drepturi egale cu ale românilor, acestor musafiri nepoftiți, imigrați numai în timpul mai nou, în prima jumătate a secolului 19. Să ținem numai în vedere că d. p. în orașele Iași, Dorohoiu, Botoșani, Fălticcani, Herța, Hir-lău, Evreii constituiesc jumătate din populațiune, în altele aproape jumătate și într'un șir întreg de comune rurale majoritatea covârșitoare. Ori-ce om echitabil care va citi cartea lui Verax (pentru-ce pseudonim?), care conține un bogat și convingător material autentic, se va convinge că măsurile luate de guvern, cari fără îndoială sunt de oare-care severitate, sunt nu numai justificate, dar de-a dreptul impuse de interesele statului. Și dacă Evreilor nu le place în România, pentru ce nu se duc îndărăt, acolo de unde au venit, în Rusia? Sau acolo le este viața și mai puțin plăcută?“

UNIREA.

Dăm mai jos o descripție a ședinței adunării muntene dela 24 Ianuarie 1859, din memoriile lui L. Kossuth. Se știe, că în 1859 erau tratări între Români și revoluționarii Unguri pentru o mișcare comună contra Austriei.

Această grabire a prințului Cuza de a se uni cu Ungurii contra Austriei este și mai bine explicată de istoria alegerii sale, pe care o voi povesti aci pe scurt, mai întâiu fiind-că salut în totdeauna cu fericire patriotismul care domină pasiunile de partid și interesele personale, și apoi pentru-că, dacă din nefericire învățăminte istoriei, așa de mult prețuite, dar așa de puțin ascultate, n'ar fi nefolositoare, exemplul pe care îl voi cita ar conduce la examenul propriului lor suflet și la căință pe cei la cari interesul de partid și corupțiunea sting ori-ce virtute civică.

La 7 Ianuarie 1859, cei 49 membri ai adunării moldovenești aleseră hospodar, în unanimitate, pe colonelul Alexandru Cuza, cu toate că, după un ziar din Constantinopol, îi lipseau două din condițiunile cerute: zece ani de serviciu și un venit de 30 000 de galbeni.

Adunarea Valachiei s'a întrunit la 3 Febr. la București, pentru a alege la rîndul său, pe hospodar.

O mare iritare domnea, pe de o parte între cele două partide ce stăteau față în față, și pe de alta între stînga și kaimakamat (locotenentă), care a fost acuzată, cu cea mai mare violență, de a fi exercitat o violență ilegală asupra alegerilor.

Verificările și constituirea adunării dădură loc, timp de două zile, la scene furtunoase, în vreme ce populațiunea, strînsă cu miile împrejurul sălei de deliberare, ne amintea scenele cele mai violente din timpul Revoluțiunii franceze.

A treia zi dl Boerescu, un tîner deputat din stînga, propuse Camerei de a forma un comitet secret pentru a asculta o comunicare. Propunerea sa a fost primită și deputații se retraseră într'o cameră vecină.

Atunci dl Boerescu, exprimînd adîncile sale regrete în privința antagonismului ce exista între cele două fracțiuni ale adunării, zise că tot răul provinea din aceea că, prin alegerea șefului Statului, fie-care nu se gîndește decât să asigure dominațiunea propriului său partid prin victoria candidatului său, și că nimeni nu putea să admită triumful candidatului celui-alt partid. De aci veneau antagonismul și discordia, al cărei rezultat ar fi anarhia și ocupațiunea străină. Pentru a eși din acest impas, nu era decât un mijloc, acela de a se înțelege asupra candidării. „Candidatul împrejurul căruia am putea să ne grupăm toți, nu-l putem găsi, căci fie-care îl are pe al său, pe care-l face să prevaleze către toți și împotriva tuturor; dar toți putem să ne întrunim împrejurul unuia și aceeași principiu: acela al Unirii. Redeschizarea naționalității noastre depinde de acest principiu“. Punîndu-se pe acest teren, el propuse ca cele două principate să aibă un singur și același principe: Moldova și-a ales deja pe principele său; Valachia să-și pună încrederea în același personaj, principele Alexandru Cuza.

„Să ne unim împrejurul acestui nume“. Aceasta nu este împotriva convențiunii dela Paris, căci dacă această convențiune dictează ca cele două adunări să facă în mod separat alegerile, ea nu le oprește să aleagă o singură și aceeași persoană. Numai cu această condițiune se va putea organiza, cu oare-care armonie, celelalte clause ale convențiunii, și a evita atingerile cari ar resulta din alegerea a doi șefi de Stat. „Faptele îndeplinite“ sunt puternice, când se sprigină pe drept. Membrii adunării să se ridice deasupra interesului lor de partid pînă la ideea mai înaltă de a întemeia o patrie, și să prezinte puterilor Unirea ca un fapt îndeplinit.

Discursul lui Boerescu a prădus o adîncă impresiune. Un strigăt unanim de „Să trăiască prințul Cuza!“ ieși din toate piepturile și răsuna de miș de ori în mulțimea strînsă afară.

Mitropolitul (președintele adunării) îngenunchie, și cu o voce tremurătoare de emoțiune, mulțumi lui Dumnezeu că a luminat pe reprezentanții națiunii române, rugînd pe Atotputernicul să răspîndească asupra lor spiritul de

concordie și de patriotism. „Să nu avem decât o singură inimă, zise el; divina Providență, care ne-a insuflat alegerea prințului Cuza, să fie și pe viitor înțelegerea între noi. Să jurăm toți că vom susține pe Principele nostru!“

„Jurăm!“ strigară deputații. Un proces verbal făcut chiar atunci, fu semnat de toți membrii prezenți.

George Știrbei, deputat de Craiova, și-a exprimat viul regret că tatăl său (fost gospodar), deasemenea deputat, reținut departe de adunare de sănătatea sa, n'a putut să asiste la această solemnitate, și a cerut ca să i-se ducă acasă procesul verbal pentru a-l semna.

G. Bibescu (principe Brancoveanu) zice că tatăl său (gospodar dela 1842 până la 1849), nefiind deputat, nu putea să semneze actul, dar că îl aprobă din toată inima.

Apoi deputații se întoarseră în sala de ședințe. Nu mai era nici dreaptă, nici stângă; partidele își amestecaseră rîndurile. Verificarea titlurilor a fost votată fără dezbateri. Discuțiunea nu mai avea obiect; patriotismul, triumfând asupra interesului personal, a mers înaintea oricărei discuțiuni, printr'un elan de abnegațiune. Prințul Alexandru Ghică și dl Rudolf Goleșcu declarară în același timp că consideră alegerea lor ca fiind ilegală; fură șterși de pe lista deputaților cași d-nii Manu, Băleanu, Hagiadi și Pleșoianu.

Adunarea, definitiv constituită, se compunea din 70 de deputați din cari 64 prezenți; prințul Știrbei și dl I. Slătineanu erau absenți din cauză de boală.

Se începu alegerea gospodarului prin scrutin secret. Mitropolitul, ținând într'o mână crucea și în cealaltă Evanghelia, se sculă și pronunță formula jurământului: „Jur să nu mă las călăuzit, în votul pe care-l voi da, de nici un interes personal, nici de vre-o înrîurire străină, nici de altă considerație, alta decât aceea a binelui obștesc“. Deputații strigară toți într'un glas: „Jurăm!“

Scrutinul se deschise. Erau 64 de votanți, și la despuiare s'a constatat că Alexandru Cuza întrunis șasezeci și patru de voturi... Și clopotele sunară, ear strigătele de bucurie ale mulțimei izbucniră în văzduh. Entuziasmul era indescriptibil.

Astfel trebuie să fie spiritul unui popor, pentru-ca să poată întemeia o patrie, sau să o recâștige dacă a pierdut-o.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 9 Februarie 1904.

— Prânz la curtea episcopescă.

P. S. Sa Episcopul Ignatie I. Papp a reunit Duminică la masă sa ospitală pe Dnii: Dr. N. Oncu, Petru Truța, Roman R. Ciorogariu, Sava Raicu, Dionisie Popovici, Gerasim Serb, Vasile Goldiș, Vasile Olariu. Mesele P. S. Sale sunt totdeauna prilejuri, pentru a se discuta asupra chestiunilor de interes obștesc pentru biserică și școala confesională.

— Inspector suprem al cavaleriei

va fi numit arhiducele Otto. E de notat că el va fi peste întreaga cavalerie atât din Austria (comună și Landwher) cât și din Ungaria (comună și honvezime) și va căuta să introducă unitate de acțiune la toate aceste trupe. În locul generalului inspector de cavalerie conte Paar, care va fi numit căpitan de gardă, e vorba să vină generalul Brudermann, comandantul cavaleriei din Cracovia.

— Tulburările militare dela Bilek,

provocate de infanteriștii unguri recrutați în Székesfehérvár și jur, au intrat într'un stadiu nou. S'au potolit adică și s'a făcut și instrucția. Șeful orîeroul tulburărilor a fost Kuczka Mihály, care a rupt în bucăți portretul M. Sale. El va fi aspru pedepsit, pentru-că nu este dintre cei ce a servit

deja trei ani, și astfel nu va avea nici un motiv de a se revolta. Era de altfel caporal.

— **Balul universitarilor români din Cluj,** după știrile ce primim, este întâmpinat pretutindeni cu simpatie. Familiile distinse române de prin toate orașele locuite de Români, dar mai ales din jurul Clujului, așteaptă cu dor ocazia și de osebilită desfătare. Din parte-le și tinerii din comitet fac toate preparatiunile ca balul și concertul să poată sta alături, în ceea-ce privește rezultatul, cu splendoarea celui din anul trecut.

— Cea mai nouă ispravă a lui Lauran. Toți românii de bine din Oradea-Mare au observat cu durere, cum elevii români ai internatului gr.-cat. din Oradea, al cărui director e canonicul Augustin Lauran, — vorbesc mereu ungurește. Precum aflăm acum, cauza acestui lucru e *porunca expresă a d-lui director*. Archicatholicul canonic a oprit anume toți băieții să mai vorbească pe stradă românește. Căci, uite, mai erau și de aceia, cari ei între ei vorbeau românește! — Are oare II. Sa, dl Episcop Dr. Radu cunoștință despre cea mai nouă ispravă a d-lui director, și are de gând să dispună ca băieților noștri să li-se permită, ba să li-se dea și prilej mai des, de-a vorbi românește? — *Un tată.*

— **Încercări cu tunul nou.** Ministrul comun de războiu din Viena a dispus ca la 17 c. să se facă o încercare cu tunul nou, pe câmpul de exercițiu dela Steinfeld. Delegații unguri au fost și ei invitați să asiste la această probă.

— **Spesele procesului de presă** ce i-se intentase lui Veszelovszky, după-cum ne comunică „Nyitrai Lapok“, se urcă la suma de peste 1500 coroane. Dar încă de se întempla să fie osândit dl Veszelovszky?

— **Următorul lui Tisza.** Nu e vorba de următorul lui Tisza în fotoliul ministerial, ci deocamdată numai de următorul lui în presidiul partidului liberal din Bihor. Ajuns prim-ministru, contele Tisza, fost președinte al partidului, și-a dat dimisia. A murit într'aceea și vice președintele Szabó, astfel deodată cu reconstruirea comitetului s'a proiectat și o reorganizare a partidului. Sâmbătă, la 6 Februarie, n., a avut loc ședința memorabilă, care avea să formeze în viața partidului punctul de mănecare al unei epoci noi. De președinte era vorba să fie ales deputatul dela Teleagd, *Telegdy József*; neamurile însă din fruntea comitatului (cari și pe fostul protonotar comitatens Ioan Pap l-au făcut deputat, ca de vice-comite să poată pune un neam de-al lor) s'au hotărât și de astă dată altminteri. L'au candidat și ales pe un neam de-al lor *Szunyogh Szabolcs*, conducător de matricule. Contra lui *Telegdy* au militat spunând că e de viță jidovească. Un moș de-a lui a fost Brachfeld. În vorbirea de program, noul președinte i-a terfelit apoi rău pe obstrucționiști, numindu-i vagabonzi politici, existențe catilinare; din *Apponyi* a făcut flecar politic, *Bánffy*-grandoman și politician condus de ambiții primejdioase. — Numai de români n'a vorbit cu toate că Bihorul e locuit în majoritate covârșitoare de români, — sau poate tocmai de aceea. — *Man merkt die Absicht und wird verstimmt!* — La adunarea electorală au luat parte și toți notarii români din comitat, cu singură excepție. Iți pun numele: *Mihai Iopa* dela Tășad. — *Coresp.*

— **Cununie.** Duminecă și-au serbat cununia dl Ioan Mladin, nou alesul învățător în frunțașă comună Comlăuș (St.-Ana) cu d-șoara Maria Musca, fiica meritatului învățător în pensie Iacob Musca. Nuni au fost d-na și dl Cărăbaș, notar în pensie din Batta și d-na și dl Russu Șirianu, redactorul ziarului nostru. Actul cununii l'a celebrat dl preot Leucuța, asistat de d-nii preoți V. Mihulin (Comlăuș) și Nica (Almaș). În cerc strâns familiar s'a petrecut apoi până în zori de zi.

Urăm tinerilor căsătoriți toate fericirile.

— **Logodnă.** D-șoara Eugenia St. Moga s'a logodit cu d. Emil Vințelariu, în Sibiu. Le dorim toate fericirile.

— **Cutremur de pământ** a fost Sâmbătă dimineața în Kézdi Vászárhely. S'au simțit trei zguduituri în direcție nord-sudică.

— **Dorul de patrie.** Pe *Sima Ferencz* îl mistue dorul de patrie și d'aceea vrea să vie acasă. Dacădece ar căpăta *salvus conductus* pentru arangierea „trebșoarelor.“ Asta cu greu credem că-i va putea esopera avocatul, dar îi dăm un sfat. Sunt vre-o trei-patru mandate fără stăpân, reflecteze la vre-unul. Cu dor de patrie în inimă și cu un trecut american la creditul său, cu vremea asta a obstrucționismului patriotic, la sigur poate conta la o alegere unanimă. Atunci mandatul îi va da imunitate, ear imunitatea e un *salvus conductus* atât de puternic, încât poliștistul își va scoate și pălăria înaintea domnului deputat.

— **Inundări.** Tempesta și ploile au pricinuit în Anglia de sud și la gura Tamisei stricăciuni considerabile.

Portsmouth este parțial inundat, la Plymouth, revărsarea mării a smuls acoperișurile casuțelor de pe țerm. Casele de pe malurile Tamisei, din Londra și din comunele din apropierea Capitalei, au fost inundate.

Mai multe sguduituri de cutremur s'au produs la Jersey.

— **Macedonia.** „Fremdemblatt“ află din Salonic că cei doi agenți de control al a reformelor au atras atențiunea lui Hilmi pașa asupra cererei populațiunii creștine din Macedonia în privința alegerii primarilor de către majoritatea locuitorilor din fiecare comună. Inspectorul general a făgăduit că această chestiune va fi în curând regulată în sensul dorințelor populațiunii creștine.

Ordonanța lui Hilmi pașa, dată după consiliile agenților civili, prescrie că toate procesele politice și ori-ce anchete, consecințe ale stării revoluționare, trebuiesc a fi conduse cu iuteală și cu indulgență cât de mare.

— **Femea matelot.** Am văzut femeii medicii, advocați, judecători, măturători de coșuri: eată acum și femeii mateloți.

O femeie din San Waast-la-Longe ceruse comisarului inscripțiunii maritime din *Cherbourg* admiterea ei pe bordul unui vapor de pescuit și înscrierea ei în echipagiul. Cazul n'a fost prevăzut de lege. S'a telegrafat imediat ministrului de marină, care rezolvă chestiunea prin afirmarea și recunoșterea în mod oficial a femeilor mateloți.

Cu toate acestea o rezervă întovărășea această deciziune: femeia poate fi imbarcată ca matelot, dar nu poate la nici un caz deveni patron.

— Superstiția în privința giuvaericealelor.

Ziarele engleze au discutat, cu ocazia încoronării regelui Eduard, asupra superstiției care există în privința giuvaericealelor. Astfel, Romanii credeau că dacă cine-va doarme cu inel de diamant în deget, va fi ferit de visuri îngrozitoare. Afară de aceasta ei credeau că acela care poartă mereu inele de diamant este apărat de atacurile de nebunie.

Rubinel posedă, conform superstiției, foarte multe virtuți. În țările tropice există convingerea că o casă în ale cărei ziduri se află rubin nici o dată nu va fi devastată de un orcan, sau nu va fi subminată de îngrozitoarea plagă a furnicelor. Dacă un tânăr face cadou alesei inimei sale un rubin, atunci el va fi sigur, că buzele sale nu vor fi scrutate de altul. Despre safir se crede că vindecă orbirea și bubele. Afară de aceea este în stare ca să stingă și cele mai mari incendii.

Despre smaragd se crede că șerpii când îl vîd își pierd vederea ochilor și astfel nu mai pot fi primejdioși. Amorezații bănuitori făceau cadou iubitelor lor un inel cu piatră de smaragd și băgau de seamă dacă acesta își păstrează culoarea verde sau devine galben.

În cazul ultim erau convinși că iubita inimei lor a călcat jurământul de credință. Insușiri mai minunate le are, după credința unora, topazul. Se crede adecă că avînd cine-va o asemenea peatră putea ca să se arunce într'o prăpastie fără ca să fie vătămat. În Brasilia există credința că topazul împedecă curgerea sîngelui.

Amethystul are proprietatea de a vindeca beția.

Afară de aceste giuvaericeale, mai sunt și altele care au diferite proprietăți folositoare, bine înțeles, pentru oameni superstițioși.

— **Arestarea unui baron.** Din Viena se scrie că poliția de acolo a arestat pe Rudolf Konern, care deși este baron și tinere încă (numai de 24 ani), a comis falsificări, fraude și faliment fraudulos.

— **Descoperirea unei crime.** Se știe că în ziua de 5 Ianuarie la Rétság s'a găsit omorât vișitiul diligenței ce aducea la Vaș scrisori și bani.

Acum se știe că această crimă a fost comisă de Zacher István, zidar, Csonta Mihály, fost lacheu, și Oláh Simka Iános. Toți trei au fost arestați.

— **O invitație la nuntă americană.** Ion Kuzz e proprietarul unui hotel din New-York și pe deasupra pompier al orașului. Acum câte-va zile s'a însurat și se înțelege, că la nuntă au fost mulți invitați.

Dar tocmai în clipa, când era să se așeze la masă, fericitul mire își aduse aminte, că a uitat pe colegii săi pompieri! Nu mai era timp să trimească invitații. Ce să facă? O idee de pompier îi trecea prin minte: dete alarma de foc, dând casa sa de centru; alergară pompierii cu toate instrumentele meseriei și când sosiră la fața locului, văzură pe tovarășul lor, care după ce rise eu poftă de farsă, îi pofti la masa de nuntă. Pompierii, cari la început voiau să dea o lecție de pompă colegului lor, intrară, depuseră coifurile și în loc de foc își stinseră setea, care — așa se zice — a fost foarte turbată.

— **Chopin și marșul său funebru.** Bătrânul pictor francez Siem, contemporanul și prietenul lui Chopin a scris nu de mult în revista „Paris World“ scena următoare, care s'a petrecut în salonul de muzică al lui Chopin fiind și el martor ocular. Intr'un colț al salonului era pianul, în cealtalt un schelet învelit cu o covertură. Siem observase, că în decursul conversației privirea lui Chopin rătăcea neliniștită. El cunoștea firea lui Chopin și știa că spiritul artistului acum plutea departe de ceea ce-l înconjura, îi venise o nouă idee musicală care-l absorbea cu totul. Deodată compozitorul se ridică, smulse de pe schelet covertura. Duse scheletul cu sine la pian, se așeză și-l luă pe genunchi.

Era un tablou interesant; viața și moartea intrunite! După aceea Chopin se înveli împreună cu scheletul în covertură, puse mâinile de oaspe pe ale sale și începu să cânte. Gând muzica deveni mai forte, Siem își închise ochii, fiindcă grupa dela pian în semiobscuritatea odăii, era înfiorătoare. Chopin cânta fără fior și fără întrerupere și Siem avea impresia că improvisația aceea trebuia să devie nemuritoare. Deodată muzică încetă când Siem își deschise ochii, scaunul de la pian era gol. Chopin zăcea pe parchet și lângă scheletul rupt. Marele compozitor leșinase, dar marșul lui funebru era creat.

— **Durere de stomac, Sgârciuri de stomac, catar greu de stomac,** la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ape, tit, mijloc sigur. *Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun-purgativ fără dureri,* este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului *Kossuth.*

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.
Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelii, flegmei și iritațiunii gâtului este de un efect eminent, pastilele de pept »**Senega.**« Prețul 1 cor. Sepot căpeta în farmacia la »*Maria Fecioară*« a farmacistului *Kossuth Pál,* Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

— **Schimbare de local.** Renumitul dentist *Morgenstern Gyula* și a strămutat locuința de ordin dintr-o dintr-o (tragerea de măsele, plombare, măsele singurate șire de dinți, coroană de dinți de aur măsele cu rădăcini etc.) în Arad, piața *Andrássy* Nr. 15.

— **Calitatea mea de agent de 18 ani,** nu este avisată la reclame. În interesul lor bine priceput vor lucra toți, cari pentru obținerea

de credit personal de ori-ce sumă, se vor adresa cu deplină încredere către mine, fiindcă în urma legăturilor mele estinse, pe lângă depurare ușoară în rate mici lunare, în mod discret sunt în poziție ale câștiga pe cea mai reală basă împrumuturi. Agentul *Gáspár Soma,* Arad, Piața *Bocskay* Nr. 3. A se alătura marcă pentru răspuns.

Felurimii.

Mortalitatea oamenilor. În fie-care an, după cum spune o statistică, mor aproximativ 33 milioane de oameni pe fie-care zi; așa dar 93.533 pe oră, 3730 pe minut, 62 la fie-care secundă.

Durata mijlocie a vieții omului este calculată asupra întregii populațiuni a pământului cam de 35 ani. Trebuie însă să facem observațiunea, că nu avem nici o cunoștință asupra duratei vieții a unei mari părți din populațiunea pământului. A patra parte din oameni mor înainte de vârsta de 7 ani, jumătate înainte de 17. Dintre 100.000 persoane numai una singură ajunge la vârsta de 100 de ani. Aceeași statistică de mai sus spune, că dintre 100 de oameni cari ajung la vârsta de 70 ani 43 aparțin preoției și politice, 40 agriculturii, 39 din clasa muncitoare, 32 din armată, 23 fac parte dintre avocați sau ingineri, 28 profesori și numai 24 medici.

700 litri pe oră. — Se calculează, că dela originile istoriei și până acum războiul a făcut ca oamenii să piardă sânge din vinele ei într-o cantitate, care reprezintă 700 de litri pe oră.

Singur Napoleon I. a ucis pe câmpiile de luptă 6.000.000 oameni, fără a socoti pe cei, cari au murit în urma războiului, sau victimele indirecte.

O văduvă ciudată. Cât de ușor este în America, să contractezi o căsătorie și apoi să urmeze repede divorțul, această o arată un proces de divorț care preocupă actualmente tribunalul din Howard, în Statul Indiana. Reclamantul este bogatul, dar cam bătrânul Henry Pohlmann, care în petiția sa, acuză pe soția lui, că a mărturisit fals că ar fi văduvă, pe când ea a avut 14 bărbați — cu el împreună — dintre cari 13 sunt în viață.

El n'a avut nici de cum intențiunea, ca să intre într-o familie, compusă în cea mai mare parte din bărbați.

Femeea Pohlmann afirmă că ea a crezut că este a șeasa soție lui Pohlmann, dar a aflat cu siguranță că este a două-zecea. De o femeie Pohlmann a divorțat de 14 ori, și tot d'atâtea ori s'a recăsătorit cu dânsa.

Devotamentul Berzei. Barza poate fi propusă ca model de devotament tuturor mamelor: iubirea ei pentru puil săi ajunge une-ori până la eroism. Iată două exemple mișcătoare:

Pe 11a 1536 s'a declarat un incendiu în orașul Delft din Olanda. O barză al cărei cuib era pe unul din edificiile în prada flăcărilor, făcu mai întâi toate sforțările posibile spre a-și salva progenitura. Dar recunoscându-și slăbiciunea, ea se lăsă să ardă împreună cu puil săi decât să-i abandoneze.

Pela 1820 într'un alt incendiu, acela din Kelbra din Rusia, berzele fiind amenințate de foc, reușiră a-și conserva cuiburile și puil lor stropindu-i în continuu cu apă pe care o aduceau în ciocuri.

Acest din urmă fapt probează până la ce punct poate fi escitată inteligența acestor păsări sub influența iubirei materne.

Petrecheri.

— Invitație te producțiunea teatrală împreună cu cântări și declamări, ce să va aranja de tinerimea adultă din Calbor cu sucursul câtorva Dșoare străine sub conducerea Dluș Ioan Paicu inv. dirigente. Duminecă în 1/14 Februarie a. c. În sala cea mare a școalei gr.-or. Calbor. Începutul la 7 ore seara. Intrarea. Locul I. 60 fileri, loc II. 40 fil. și III. (stat.) 20 fil. Ofertele marinimoșilor să vor cuita publice. Venitul curat destinat spre scop filantropic. Viptualele să conserv P. T. Dame. De bunăvoință dispunem. Comitetul aranjator.

PARTEA LITERARA.

SINGURĂTATE.

după LAMARTINE.

Adese-ori pe munte în zarea plutitoare
Privesc cu dușoie în asfințit de soare
Și, gânditor, la umbra unui stejar bătrân
M'ățez — și peste plaiuri cu ochii sunt stăpân.
Ce sfânt tablou acela, ce-mi zace la picioare,
Ce schimbătoare umbre plutesc în depărtare:
Aci murmură riul cu unda arginție
Și șerpuind se pierde departe pe câmpie,
Colo e lacul, doar me, și în unda lui întinsă
Luceafărul de seară își scaldă fața-aprinsă...

În haina mohorâtă a umbrelor crăiasă
Cu carul ei de aburi din altă lume iasă;
Pe orizont când suie, lumina 'nct dispăre
Atunci vibrează'n aer și pie'e'n depărtare
Un glas solemn de clopot, un imn religios,
Al zilei ultim sgomot. Ce sfânt concert pios!
L'aceste dulci icoane în sufletu-mi zdrobit
Nu simt eu nici un farmec, ci stau înmărmurit:
Eu văd pământ și toate din lumea trecătoare.
Ca niște umbre slabe și vecinic călătoare,
Blând soarele și dulce, menit acelor vii,
Nu înc-lzește morții din gropile pustii.
Din deal în deal privirea zădarnic mi-o mai port
Întreg pământu-mi pare pustiu, deșert și mort
Și cum plutesc cu ochii pe 'ntinderea verzie,
Îmi zic eu voce tristă: „Tu, inimă pustie,
Ce mai aștepti norocul, el dus e dela tine,
S'a dus în altă lume, de unde nu mai vine!
Ce grije ai tu dară, când aste plaiuri vezi,
Ce-ți sunt azi ție riuri, palate și livezi?
Deșertăciuni sunt numai, cu farmec părăsit, —
Voi stânci, păduri umbroase și codrul înverzit,
O singură ființă lipsește dintre voi,
Și e pustiu pământul și toate ce-avem noi!
M. Cunțan.

ULTIME ȘTIRI.

Baltimore (America), 8 Februarie. Pe linia căii ferate s'au aprins casele, dintre cari până acum au ars 600. Catedrala catolică a ars și ea. Bătând un foc puternic, nu se poate gândi nimeni să stingă focul, ci primarul din suburbiul apusean al orașului a ordonat să se arunce în aer cu dinamită casele d'acolo, ca astfel cel puțin să se poată opri focul la șirul de case distruse. Pagubele se urcă până la suma de 15 milioane dolari.

POZICIA REDACȚIUNII.

Cluj, în interesul plăcerii.

Mare economie de bani. — Magazin cu totul nou.

Telefon Nr. 536.

Telefon Nr. 536.

Recomand cărbune cu flacăra bună, care arde cenușă. 100 chgr. I. cărbuni (negri) de Körösvölgy 2 cor. 6. fil. 100 chgr. II. cărbuni (bruni) de Körösvölgy 2 cor. 4 fil. 100 chgr. I. cărbuni mărunți de Körösvölgy, pentru fabrici eventual pentru amestec pentru faurii 2 cor. 20 fil.

La 1000 chgr cu 20 fil. mai ieftin. La cumpărări cu vagonul prețuri speciale 100 chgr cărbune de stejar transportat în saci 4 Cor. 20 fil.

200 chgr. cărbune de stejar, în pachete, comersanșilor 5 Cor. 80 fil.

100 chgr. lemne de stejar, firezate, eventual tăiate transportate la casă 1 Cor. 80 fil. Transportat la locuința 50 chgr. în saci. Pentru transportare cer jumătate de zi. Magazinul de cărbuni Körösvölgyi.

28. Strada Halász 28.

Nr. 104

11-25

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Șirlianu.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »Oraviciana societate pe acți« în Oravița, sunt prin aceasta convocați la a

XI-a adunare generală ordinară

care se va ține Joi în 10 Martie a ct. st. nou la 10 oare a. m. în școala confesională gr. or. rom. din Oravița montană cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul comisiei verificatoare și constituirea biroului.
2. Raportul anual al direcțiunii.
3. Raportul anual al inspecțiunii.
4. Stabilirea bilanțului, împărțirea profitului curat și votarea absolutoriului.
5. Penziunea oficianților.
6. Eventuale propuneri.

122 1-1

Oravița, 4 Faur 1904.

Direcțiunea.

ACTIVE.

Contul Bilanțului.

PASIVE.

ACTIVE.		Contul Bilanțului.	PASIVE.	
		Cor. fl.		Cor. fl.
Cassa numărar		44.496·81	Capital de acți emis I. 2000 acți	
Escompt de cambii	529.684·59		á Cor. 100.—	200.000·—
Escompt de cambii cu acop. hipot.	665.884·14	1,195.568·73	Capital de acți emis II. 3500 acți	
Imprumut ipotecar		1,079.363·43	á Cor 100.—	350.000·—
Credit personal		21.590·01	Depuneri	1,533.136·84
Efecte		115.225·72	Fond de rezervă	204.889·49
Bon la alte bănci		17.264·38	Fond de rezervă disponibil	3.123·01
Diverși debitori		10.390·47	Fond pentru diferențe de curs	5.375·50
Mobiliar:	3.218·08		Fond de pensie	10.000·—
după amortizare de 10%	321·80	2.896·28	Fond cultural și de binefaceri	9.966·20
			Interese anticipate pro 1904	25.379·24
			Reescompt de cambii	54.854·—
			Avansuri luate pe efecte	20.000·—
			Dare după interese depuneri	3.472·47
			Dividendă neridicată	407·
			Diverși creditori	397·19
			Profit curat	65.794·89
		2,486.795·83		2,486.795·83

DEBIT.

Contul Profitului și al Perderilor.

CREDIT.

DEBIT.		Contul Profitului și al Perderilor.	CREDIT.	
		Cor. fl.		Cor. fl.
Interese depuneri		70.139·92	Interese escompt	86.034·78
Interese reescompt		1.710·53	» ipotecare	75.173·63
Salare și remunerațiuni		16.036·65	» credite personale	686·34
Chirie		960·—	» efecte	4.942·04
Spese de birou, porto postal, competențe de timbre, prenumerațiuni și diverse spese		2.887·76	» de întârziere, venite de intabulare și diverse alte venite	6.987·73
Contribuție directă, comunală etc.	8.958·98			
10% dare după interese depuneri	7.013·99	15.972·97		
Amortisare de mobiliar		321·80		
Profit curat		65.794·89		
		173.824·52		173.824·52

Oravița, 31 Decembrie 1903.

Trăilă, director.

Perian, contabil.

Membrii în direcțiune:

Al. P. Popoviciu   V. Poruț   Dr. A. Novac   J. M. Roșiu   Dr. J. Manguica   Dr. J. Nedelcu   G. Dragoescu   J. Botoș   T. Stanca

Conturile prezente confrontându-le cu registrele principale și auxiliare le-am aflat esacte.

INSPECȚIUNEA:

I. Petrovici, președinte.

Dr. M. Gropșian

I. E. Țieran

G. Jian

V. Leza

N. Băias

„LUCEAFĂRUL“, institut de economii și credit ca societate pe acțiuni în Verșeț.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit «LUCEAFĂRUL» sunt invitați la a

191 2—

IX-a adunare generală ordinară

pe ziua de 2 Martie 1904 st. n. la 10 ore a. m. în localul institutului.

Obiectele adunării:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Constatarea membrilor prezenți
3. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1903.
4. Raportul comitetului de supraveghiere.
5. Pertractarea bilanțului pro 1903 și distribuirea profitului net.
6. Alegerea unui membru în direcțiune.

In lipsa membrilor recerși, adunarea generală în sensul §. 25 din statute să va ținea în 10 Martie 1904 st. n. la locul și timpul indicat.
Verșeț, la 11 Ianuarie 1904.

Direcțiunea.

ACTIVA.		Contul Bilanțului.		PASIVA.	
		Coroane		Coroane	
Casa în număraru		28.995·17	Capital social	200.000·—	
Cambii de bancă		250.303·68	Fond de rezervă	34.838·62	
Imprumuturi hipotecare		473.962·—	Depuneri spre fructificare	564.634·87	
Credite cambiale hipotecare		156.202·—	Dividende neridicate	294·—	
Efecte		14.120·—	Reescompt	124.978·—	
Mobilier		2.656·77	Diverse conturi creditoare	17.944·54	
Anticipațiuni		2.517·30	Interese anticipate 1904	11.028·60	
Credite personale		36.987·—	Profit curat	26.049·80	
Bon în Postsparcassa		1.157·32			
Debitori		12.867·19			
		979.768·43			979.968·43

DEBIT.		Contul profitului și perderilor.		CREDIT.	
		Coroane		Coroane	
Interese după depuneri spre fructificare	25,844·37		Interese după cambii de bancă	22,111·65	
Interese de reescompt	4,603·76	30,448·13	Interese după credite camb. hipotecate	12,570·88	
Contribuțiune erarială și comunală			Interese după impr. hipotecare	36,464·90	
Contribuțiune după interese la depuneri spre fructificare	4,689·90		Interese după credite personale	3,661·53	
	2,584·44	7,274·34	Interese după efecte	561·—	
Spese:			Interese după realități cumpărate	1,520·52	76,890·48
Salare		6,923·21	Provisiuni		508·81
Bani de quartir		520·—			
Chirie		1,100·—			
Marce de prezență		1,263·20			
Spese de cancelarie		2,095·71			
Registre, tipărituri etc.		517·92			
Competință de timbru		79·10			
Descrieri		1,127·88			
Profit curat		26,049·80			
		77,399·29			77,399·29

Verșeț, la 31 Decembrie 1905.

Pentru contabilitate:

Valeriu Cârje m. p.

DIRECȚIUNE A:

Joan M. Roșiu m. p.

Adam Barbu m. p.

Pavel Corcea m. p.

Antonie Popoviciu m. p.

Avram Corcea m. p.

Dr. Petru Zepeniag m. p.

Joan Moise m. p.

Joan Pepa m. p.

Subsemnatul comitet examinând socoțile și bilanțul pro 1903, le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Verșeț, la 11 Ianuarie 1904.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Vartolomeiu Panciovan m. p.,
președinte.

Jon Perian m. p.

Juliu Jorgoviciu m. p.

Toma Stanca m. p.